

GŁOS MIĘDZYRZECKI

DWUTYGODNIK

Wychodzi 10 i 25 każdego miesiąca.

Rok IV

Międzyrzec, 10 października 1928 r.

Nr. 15

Adres Redakcji i Administracji
Międzyrzec, ul. Warszawska 29.
Redakcja i Administr. czynna codziennie od 6—7.

Prenumerata: roczna 4 zł., półroczna 2 zł.,
kwartalna 1 zł. Numer pojedynczy 20 gr.
Konto czekowe P. K. O. 64.973.

Ogłoszenia: Za wiersz milimetry jedno-
szpaltowy na stronie 1-ej gr. 20, na stronie 2-ej
i 3-ej gr. 15, na stronie 4-ej gr. 10.
Drobne — 10 gr. od wyrazu (najmniej 1 zł.

WIELKIE DZIEŁO

Zbliża się wielkie święto narodowe — dzień 11 listopada. W dniu tym cały naród obchodzić będzie uroczyste dziesiątą rocznicę odzyskania niepodległości Polski.

Naród polski w swym przechodzie dziejowym miał wiele momentów i czynów wielkich, wzniosłych i bohaterskich, napawających nas dumą i radością.

Ale nie masz zdarzenia historycznego w naszym życiu zbiorowym, którego pamięć wiązałyby w sposób tak ścisły promienną radość patriotyczną z troską o teraźniejszość i przyszłość, jak wskrzeszenie niepodległego państwa polskiego.

Przenika nas niewypowiedziane szczęście, że oto ziemie nasze wolne są od najeźdźcy, że kędy jeszcze przed 10-ciu laty srożył się ucisk zaborców, teraz panuje wolność, ujęta we własne prawo. Unosi nam piersi duma, że państwo nasze jest w przeważającym stopniu dziełem własnych, naszych rąk i myśli, że jest drogocenną nagrodą za ofiarę krwi i życia, złożoną dobrowolnie przez najlepszych i najdzielniejszych synów ojczyzny naszej. Przybywa nam wreszcie otuchy i wiary we własne siły i podniety do dalszej nieznużonej pracy, gdy pomyślimy, ile w tych dziesięciu latach przejawilo się w Polsce energii, zapału, dobrej woli i zdolności państwowo-twórczych.

Rocznice wielkich a pomyślnych dla narodu zdarzeń dziejowych są sposobnością, która wywołuje w duszy zbiorowej narodu radość i dumę, krzepi serca i podnosi ducha. Ale są one jeszcze czemś więcej. Wyzwalając radość z naszych serc, przypominają równocześnie obowiązki narodowe i państwowe, nawiązują do obrachunku sumienia obywatelskiego i do uświadomienia sobie rzeczy dokonanych, oraz zagadnień, jakie czekają jeszcze do rozwiązania.

Dziesiąta rocznica odzyskania niepodległości, nie może tylko być czczona rozpamiętywaniem przeszłości i teraźniejszości, nie może być również czczona obchodami i akademjami, lecz w dniu tym radości powstać powinny trwałe pomniki, któreby świadczyły przyszłym pokoleniom o porywach, ukochaniach, entuzjazmie i radości współczesnego pokolenia z odzyskania wolnego pań-

stwa.

Naprawdę wielkim dziełem, wiekopomnym pomnikiem, który przetrwa dziesiątki i setki lat — postanowił uczcić dziesięcioletnią rocznicę odzyskania wolności — Komitet obchodu 10-lecia niepodległości Polski powiatu Radzyńskiego razem z Wydziałem i Sejmikiem Powiatowym, uchwalając wybudować schronisko - przytułek dla kilkudziesięciu sierot i starców, pod który kamień węgielny zostanie założony w dniu 11 listopada b. r. na „Piaskach“ w Międzyrzeczu. Wiekopomna ta myśl wymaga z jednej strony dużo pracy i wysiłków od inicjatorów, z drugiej — bardzo dużej ofiarności od całego społeczeństwa naszego powiatu.

Komitet obchodu zwraca się w gorących słowach w odezwie do całej lu-

dności powiatu, którą zamieszczamy w niniejszym numerze, aby pośpieszyła z jaknajwiększymi datkami, dopomagając w jaknajkrótszym czasie do wzniesienia przybytku, w którym znajdą schronienie i wychowanie najniešťęśliwsze dzieci-sieroty, pozbawione rodziców, jakoteż i ci, którzy na starość mimo znoej pracy nie mają kawałka chleba.

Wierzmy, że ludność powiatu, która przelała tyle krwi i poniosła tyle ofiar w walce o odzyskanie niepodległej Polski — pokaże, że zgodnym, wspólnym wysiłkiem umie budować pomniki, godne wielkiego i szlachetnego Narodu.

Niech nie znajdzie się nikt, kto by nie dołożył swej cegiełki do budowy wielkiego dzieła 10-lecia odzyskania niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej.

A więc wszyscy do czynu!

Cz. Górski.

POWIATOWY KOMITET OBCHODU 10-LECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI RPOLITEJ POLSKIEJ

Do ludności powiatu radzyńskiego OBYWATELE!

Każdy poszczególny człowiek, każda rodzina mają swoje uroczyste chwile.

Jednostka w dniach radości i święta skupia przy sobie najbliższe przyjazne osoby.

Rodzina w dniach uroczystych gromadzi się do wspólnej zabawy, do wspólnego rozpamiętywania.

Naród również ma swoje święta, swoje dni rozpamiętywań, dni skupienia myśli i woli, dni swojej kornej dziękczynnej modlitwy.

W dniach takich skupiają się wszyscy obywatele, którzy chcą być przeszły narodu, którzy współcześnie pracują dla ufundowania dalszego bytu państwowego na mocnych podstawach pracy, woli i charakteru.

W dniach takich skupiają się wszyscy, którzy wyczuwają w swej duszy tętno dziejowych przeznaczeń i ich nieprzerwany łańcuch, skupiający wieki i pokolenia w szeregu wypadków zbiorowych i zbiorowych czynów.

Skupiają się wszyscy, którzy wiedzą, że być jednostki w oderwaniu od organizacji społecznych i państwowych jest

niczem.

Wszystkich ich prowadzi wielki zew duszy społecznej, której częśćkę każdy z nas stanowi.

My Polacy, jako naród, mamy wiele dni z naszej przeszłości do rozpamiętywania, mamy wiele dni naszej narodowej dumy i radości, mamy również wiele dni smutnych we wspomnieniu, wiele dni łez i pokuty zbiorowej.

Gdy nadchodzą te wielkie dni, co z przeszłości idą ku naszej pamięci, ku naszej wyobraźni, to zwołujemy się wszyscy na te wielkie dni, na te nasze święta, i pragniemy aby w dniach takich przez wspólne modły, obchody, manifestacje, odczyty i zabawy, przez wspólną zbiorową fundację lub pomnik, — zabiło w Polsce jakby jedno serce, przepełnione miłością swego kraju, aby ujawniła się jedna wola wypracowania Polski najdoskonalszej.

Zwołujemy Was Obywatele na dzień święta, święta wielkiego, które zbliża się do nas —

to 10-ta rocznica odzyskania niepo-

dległości,

to 10-ta rocznica od chwili, gdy z niewolników spadły kajdany,

to 10-ta rocznica tego olśniewającego cudu dziejów, która wróciła nas na łono wolnych narodów i wolnych państw,

to 10-ta rocznica naszych zbiorowych, samodzielnych poczynań twórczych.

Święto to przypada 11-go listopada.

Stańcie Obywatele na zawołanie w zwartych szeregach.

Będziemy dzień ten w Polsce uroczysto święcić.

W powiecie Radzyńskim zwołujemy Was wszystkich do ofiar, choćby najskromniejszych na budowę sierocińca i przytułku dla starców, poświęconego 10-leciu niepodległości.

Wzywamy Was Obywatele, aby z waszych skromnych datków, ale datków

Powiatowy Komitet Obchodu 10-lecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

Z Województwa

Uroczysty obchód 300-letniej rocznicy istnienia gimnazjum męskiego w Białej

odbyło się w dniu 23. września b. r. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w kościele św. Anny, celebrowaną przez Ks. Bisk. Przeździeckiego, poczem nastąpiło odsłonięcie pamiątkowej tablicy ks. Wilskiego, pierwszego rektora szkoły białskiej. Po kilku przemówieniach udali się zebrani pod zbudowany tuż obok gimnazjum pomnik ucznia gimnazjum białskiego, znakomitego naszego powieściopisarza, Józefa Ignacego Kraszewskiego. Tu przemówili przedstawiciele: Komitetu budowy (prezes sądu Kaznowski), Rządu (wicemin. Żłobicki oraz starosta Bobek), literatów i dziennikarzy (p. Kopczeński) oraz społeczeństwa białskiego (insp. szk. Krupczak). Nastąpiło teraz złożenie wieńców oraz defilada przed pomnikiem.

Popołudniu odbyła się akademja, na którą złożyły się przemówienia byłych uczniów gimnazjum, śpiewy, wykonane przez chór młodzieży gimnazjalnej, oraz obiad w koszarach przy ul. Warszawskiej. Uroczystość zakończyła się zabawą taneczną, z której

od których nikt się nie uchyli, stanął przybytek miłości bliźniego w stosunku do tych,

którym rodziców zabrakło i w stosunku do tych, którym z przepracowanych lat została jeno niemoc.

Rozpocniemy więc ofiarą całego powiatu w dniu 11-go listopada budowę sierocińca i przytułku przez założenie i poświęcenie w dniu tym fundamentów.

Oprócz uroczystego poświęcenia fundamentów pod sierociniec i przytułek, w dniu 11-tym listopada odbędą się w świątyniach wszystkich wyznań nabożeństwa, pochody, odczyty, akademje, koncerty, zabawy i t. p.

Komitet Powiatowy w składzie niżej podpisanych wzywa do tworzenia Komitetów miejskich, gminnych i wiejskich i do zgłaszania Komitetów tych do Komitetu Powiatowego.

dochód przeznaczono na pokrycie kosztów świeżoodśloniętego pomnika.

Wychowankiem gimnazjum białskiego jest p. sędzia Kryński z Międzyrzecza.

S.

Tydzień dziecka

W czasie od 17 do 23 września trwał w Białej „Tydzień Dziecka“. Złożyły się nań odczyty, mające na celu uświadomić społeczeństwo o konieczności poświęcenia dziecku jak najtroskliwszej uwagi, zabawa urządzona w parku zamkowym dla wszystkich dzieci, oraz pochód dwutysięcznej gromady dzieci białskich i ze szkół podmiejskich z kościoła parafjalnego głównymi ulicami miasta do zamku, gdzie starosta białski p. Bobek i kier. szk. powsz. p. Krall, w ciepłych słowach przemówili do zebranej dziatwy. Po rozdzieleniu między dziatwą podarków w postaci słodyczy i owoców, dzieci wróciły do swoich szkół, gdzie nastąpiło rozwiązanie pochodu. Organizacją Tygodnia zajmował się specjalnie wyłoniony przez społeczeństwo białskie Komitet pod przewodnictwem p. starościny Bobkowej.

Podczas pochodu dzieci niosły transporenty z napisami „Prosimy o kroplę mleka“, „Prosimy o linoleum na schody“,

„Prosimy o warsztaty stolarskie“, „O ogródki szkolne“, „O umożliwienie wycieczek krajoznawczych“. W dowcipny sposób przypomniano społeczeństwu o potrzebach szkoły i dzieci szkolnych.

Transporenty z niewinnymi prośbami dzieci wywołały gwałtowny atak konserwy białskiej z jej organem „Podlasiakiem“ na czele, który, wierny swoim metodom przekreślił słowa prośby na żądanie („chcemy“) i zarzucił nauczycielstwu oraz inicjatorom obchodu Tygodnia nie mniej i nie więcej jak... „bolszewizowanie“ dzieci.

Biedna konserwa białska i biedny jej organ prasowy...

S.

Dział porad prawnych

I. Działy majątkowe w sądach

Dokończenie.

Jest ta zasada zupełnie słuszna, a każdy czytający gazety dobrze wie, że rządy wszelkich krajów dążą do utworzenia mocnych, samodzielnych gospodarstw: na karłowatym, paromorgowym gospodarstwie utrzymać się trudno, chyba że poboczne dochody zasilają drobnego właściciela. Są wprawdzie w Danji gospodarstwa 2—4 morgowe, dość zamożne, lecz gospodarstwa te są uprzemysłowione: kwitnie na nich warzywnictwo, ogrodnictwo lub wielka hodowla kur. U nas niestety ten przemysł rolniczy jeszcze nie rozwinął się. Któż ze spadkobierców, gdy gruntu jest mało, może się spodziewać utrzymać przy rodzicielskim zagonie, a kto musi zadowolić się splątami?

Rozwiązanie tego pytania uzależnia się od bardzo wielu okoliczności; prawo nikomu pierwszeństwa nie daje: wszystkie dzieci w obliczu prawa są równe. Stary zwyczaj, istniejący u narodów rolniczych — przedewszystkiem jednakże chce synów zaopatrzyć w ziemię; a córkom dać posagi gotówkowe, tym to zwyczajem sądy dość często powodują się u nas. Z synów zaś — oczywista ten powinien mieć pierwszeństwo, który własnej ziemi wcale nie posiada, a innego fachu, prócz rolnictwa — nie zna.

F. K.

Teresa Gałęzowska

„Kulturträger“

(C. d.)

— Nieprawda, nieprawda namówiliście się z Marylą. — Przerażone oczy biegały po kątach, a usta krzywiły się do płaczu.

— Przysięgam na pamięć naszej świętej matki, mówię prawdę.

Nerwy Wandy, dotąd opanowane, wypowiedziały posłuszeństwo, rzuciła się na łóżko i kryjąc twarz w poduszkach rozszołała się całą gamą łkań, jęków, westchnień ciężkich z dna duszy dobytých.

A Janek, patrząc jak się wila po pościeli i targała bujne, złote warkocze, z ulgą myślał: — Jeszcze w niej tli

iskierka sumienia, jeszcze nie stracona.

Nocy tej Janek Strzelecki nie zmrużył oka. Wzburzona wyobraźnia podsuwała obrazy w okropności swej fantastyczne, do niemożliwości męczące. Każdy nerw chłopca ból mu sprawiał. Zdawało mu się, że/pokój napełniają jakieś zfamy potworne — w śmiertelnym dreszczu nakrywał się kołdrą na głowę, a za chwilę zlany potem zrywał się z łóżka i patrzył rozszerzonymi źrenicami w mrok nocy, szepcząc słowa modlitwy. Gdy tylko dzień zaświtał, Janek nie budząc Wandy, ubrał się i wyszedł z domu. — Muszę czemś się zająć — myślał — bo inaczej oszaleję,

nie sposób w takim nastroju wracać do seminarjum, nie mógłbym się uczyć, uspokoić się muszę.

Zadzwoniono na mszę — chłopiec skierował kroki do kościoła. — Żeby przynajmniej ten mój krzyż, który mi na barki ułożyłeś Panie, to moje cierpienie nie poszło na marne — westchnął wchodząc w progi świątyni. Ksiądz Prałat wyszedł ze mszą św. Wikary siedział w konfesjonale. — Wyspowiadam się, wionęło dobre natchnienie do duszy chłopca, religijnie przez matkę, głęboko wierzącą, wychowanego. — Bóg da mi pociechę.

Nabożnie, ze skupieniem klęczał Janek przed balustradą, wpatrzony w odsłonięty obraz Matki Boskiej, gotowy na przyjęcie najświętszego Sakramentu miłości Bożej. Modlił się o łaskę poko-

Posiedzenie Powiatowej Rady Szkolnej

W dniu 1 października b. r. odbyło się w sali Sejmiku posiedzenie Powiatowej Rady Szkolnej.

Na porządku dziennym znajdowały się następujące sprawy: 1) Omówienie sprawy kolejności budowy szkół w powiecie; 2) Opinia w sprawie przenoszeń nauczycieli stałych; 3) Wybór członka Wydziału Wykonawczego Rady Szkolnej; 4) Opinia Rady Szkolnej w sprawie komasacji szkół; 5) Sprawy bieżące; 6) Wolne wnioski.

Co do budowy szkół w powiecie postanowiono po wybudowaniu 7 kl. szkoły w Milanowie przystąpić w przyszłym roku do budowy szkoły w Żerocinie, następnie do budowy w Białej, (koło Radzyna) trzecia szkoła ma być wybudowana w Witorożu gm. Żerocin; wszystkie trzy szkoły mają być ukończone do 1930 roku łącznie.

Rada Szkolna wyraziła swoją zgodę na przeniesienie pani Niedziałkovej naucz. w Kąkolewnicy do Strzaków.

Do wydziału wykonawczego Rady Szkolnej powołano Dyrektora Gimnazjum Sejmikowego w Radzynie.

W sprawie komasacji szkół wypowiedziano opinię, aby władze szkolne te rzeczy przeprowadzały stopniowo i ostrożnie, aby nie zniechęcać ludności do szkoły. Z chwilą wybudowania gmachów szkolnych dla szkół wyżej zorganizowanych, ludność sama chętnie dzieci pośle.

Ze spraw bieżących między innymi rozpatrywano sprawę sprzedaży domu szkolnego w Wysokiem gm. Zahajki.

Na wniosek p. Górskiego Rada Szkolna uchwaliła zwrócić się do Urzędu Gmin. i Dozoru Szkolnego gm. Zahajki, aby dom oddać bezpłatnie Zarządowi Koła Młodzieży w Wysokiem.

Będą mogły tam mieścić się i zbierać wszystkie organizacje społeczne wsi i rozwijać swoją oświatową działalność.

W wolnych wnioskach postanowiono zwizytować przez sekretarza Rady wszystkie Dozory Szkolne w powiecie, celem zapoznania się z ich działalnością w poszczególnych gminach. Wyrażono opinię, że i wszyscy członkowie Rady powinni objechać poszczególne szkoły, aby nabrać pojęcia o gospodarce szkolnej Dozorów.

ry by znieść wstyd, upokorzenie, hańbą siostry wywołane. O łaskę nawrócenia ze złej drogi dla tej siostry zbłąkanej, o łaskę przebaczenia dla niej i dla tego Niemca, który ich tak okropnie skrzywdził. A potem za Polskę ukochaną, aby już nie dźwigała jarzma niewoli, a wielką, wspaniałą rozbrzmiewała chwałą i potęgą. A potem za wszystkich biednych, uciśnionych i w końcu pokornie cichą modlitwą stał do stóp Najwyższego za tę kochaną pannę Marylę, aby już tak nie cierpiała i ukojenie znalazła.

Rozszerzone oczy chłopca miały wyrazy ekstazy. Już nic nie widział i nie słyszał, połączył się z Bogiem. Na Golgocie składał w ofierze duszę płonąca świętym ogniem, ciało swe młode, wszystkie swoje sny i pragnienia. Był

Posiedzenie Wydziału Powiat. w Radzynie

W dniu 25 września b. r. odbyło się, pod przewodnictwem p. Międzybłockiego posiedzenie Wydziału Powiatowego, na którym zapadły następujące uchwały:

1) Przystąpić do opracowania programu prac meljoracyjnych w powiecie. Prace te polecić p. Wysłouchowi, inżynierowi mel. ze Lwowa. 2) Zakupić 6 wialni „Tryjer“ do czyszczenia zboża dla tych gmin, które w swoich budżetach preliminowały kwoty na popieranie rolnictwa. Ponieważ wialnie będą kosztowały około 6000 zł., a gminy wstawiły razem 1.500 zł., resztę postanowiono pokryć z sum Sejmikowych. 3) wskutek tego, że większość wsi nie ma dotychczas hipotek, które dla drobnego rolnika są niezbędne ze względu na uzyskiwanie kredytów w bankach państwowych uchwalono do regulacji hipoteki zaangażować adwokata przysięgłego p. Wiackowskiego, oraz tenże sam adwokat będzie udzielał za niewielką opłatą porad prawnych wszystkim mieszkańcom powiatu. Uchwała ta szczególnie będzie przyjęta przez drobnych rolników, którzy dawno domagali się uregulowania spraw hipotecznych.

4) Upoważniono przewodniczącego do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej w wysokości 50.000 zł., a powiatową Kasę Oszczędności do 100.000 zł. 5) Uchwalono zaciągnąć na ogniotrwałe budownictwo pożyczkę w wysokości 100.000 zł., oraz na budowę trzech cegielni połowych 30.000 zł. 6) Postanowiono w myśl pisma p. Wojewody Lubelskiego zorganizować wycieczkę do Wilna na wystawę regionalną. 7) Z okazji 10-lecia odzyskania niepodległości postanowiono wystąpić z wnioskiem wybudowania schroniska dla dzieci i starców. 8) Postanowiono wyasygnować dodatkowe kredyty na uruchomienie składnicy pocztowej w Kąkolewnicy.

Przetem załatwiono szereg drobniejszych spraw.

Przed obchodem 10-lecia Niepodległości

Organizacja Komitetu Powiatowego

W dn. 7 października b. r. w sali Gimnazjum Sejmikowego w Radzynie odbyło się z inicjatywy pana Starosty

Międzybłockiego organizacyjne zebranie Powiatowego Komitetu Obchodu 10-lecia Niepodległości.

W zebraniu wzięło udział około 60 przedstawicieli organizacji i społeczeństwa powiatu Radzyńskiego.

Zebranie zagał p. Starosta Międzybłocki, podkreślając, że przypadające w dn. 11. listopada b. r. 10-lecie naszej niepodległości społeczeństwo powinno uczcić nie tylko uroczystościami lecz również konkretnym czynem w postaci tworzenia pożytecznych instytucyj. Na przewodniczącego zebrania powołano p. Downarowicza. W prezydium zasiadli p. p. Międzybłocki, Potocki, Zaniewicz.

Wywiązała się dłuższa dyskusja nad wnioskiem p. Starosty i Wydziału Powiatowego w Radzynie w sprawie wybudowania schroniska-przytułku z okazji wielkiej rocznicy. Po dłuższej, a nawet gorącej dyskusji postanowiono wybudować schronisko w Międzyrzeczu.

Następnie uchwalono wydać odezwę do ludności powiatu, oraz wyłoniono Komitet Wykonawczy w skład którego między innymi weszli: p. p. Starosta Międzybłocki, inż. Radziewanowski, Potocki, Żarski, Mierzejewski, Górski, D-r Kapłan i inni.

Komitet Wyk. podzielił się na sekcje. W najbliższych dniach odbędą się zebrania sekcyj, na których zostanie ustalony szczegółowy program obchodu 10-lecia Niepodległości.

Zakładanie wytwórni i składów materiałów ogniotrwałych na terenie Woj. Lubelskiego

Dzięki staraniom Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych przeznaczył 400.000 zł. na pożyczki dla samorządów Woj. Lubelskiego, na zakładanie wytwórni i składów materiałów ogniotrwałych w celu udzielania tych materiałów ludności miejscowej po cenach przystępnych.

Pożyczki będą udzielane Magistratom i Wydziałom Powiatowym na 5-cio letnie spłaty.

W roku bieżącym z takich pożyczek korzystały już powiaty Tomaszowski w kwocie 25.000 zł. i p. Konstantynowski w kwocie 20.000 zł.

W związku z podjętą już przez Urząd Wojewódzki akcją przeciwpożarową po-

piękny jak anioł w adoracji przed Panem stworzenia.

— Weź mnie Panie, przyjm w ofierze, a zbaw ją, tę nieszczęśliwą, nie wódź na pokuszenie, daj rękę by powstała...

Wychodząc z kościoła spotkał na cmentarzu wikarego ks. Władysława. Po przywitaniu i zamienionych kilku zdaniach — Janek nagle schylił się do ramienia księdza i zarumieniony wyszeptał:

— Ja proszę ojca duchownego, zmieniłem postanowienie, już nie będę nauczycielem, a jeśli Bóg da, pragnę zostać misjonarzem.

— No skądże ci ta myśl przyszła chłopcze?

O teraz w kościele spłynęło na mnie natchnienie i objawienie. Chcę być

księdzem i misjonarzem, bo to najszczytniejsza droga ducha.

— Daj ci Boże wytrwać synu i dojść do celu, ale tymczasem co zamysłasz tutaj robić?

— Właśnie, prosiłbym o radę?

— Na razie przyłącz się do straży obywatelskiej, wprowadzie żołnierz niemiecki rozbrojony, ale w mieście pozostał, nie wiadomo co może nastąpić... młodych sił potrzeba. Zostań z Bogiem chłopcze.

Tak też Janek uczynił. Udał się wprost do pałacu Potockich, gdzie rozkwaterowana była Komenda P. O. W. i oddał się pod rozkazy komendanta Zowczaka.

wyższe pożyczki będą miały duże znaczenie jako środek zmierzający do propagowania budownictwa ogniotrwałego co bezsprzecznie wpłynie na zmniejszenie się ilości pożarów.

Komitet Obchodu 10-lecia Niepodległości w Międzyrzeczu

W dniu 26 września b. r. w sali Magistratu odbyło się zebranie organizacyjne Komitetu obchodu 10-tej rocznicy Niepodległej Polski. Przewodniczył Burmistrz p. Korsak.

Powołano ściślejszy komitet, do którego weszli: pp. Zaniewicz, Korsak, Radziewanowski, Rozenbusz, Górski, Szwarbart, Ks. Wydźga, Kozes, Gruczyński, Ochnio, Stopnicki, Szeps i inni.

W dniu 3 października b. r. odbyło się zebranie ściślejszego komitetu, na którym wyłoniono sekcję porządkową, imprez odczytowo-artystycznych, redakcyjną, dekoracyjną.

Poszczególne sekcje już przystąpiły do pracy. Szczegółowy program uroczystości podamy w następnym numerze.

Odczyt p. posła Górskiego

W dniu 30 września b. r. o godz. 1 pp. w Janowie Podl., w sali domu ludowego, poseł Górski wygłosił odczyt: „O działalności Sejmu i zmianach konstytucji”. Odczyt zgromadził przeszło 300 osób.

Z. P. N. S. P. Międzyrzec, dn. 8. X. 1928 r.
Oddział Powiatowy
w Międzyrzeczu. Do Zarządów Ognisk w pow. Radzyńskim.

Na mocy uchwały Zgromadzenia Prezydów Ognisk z dnia 7 października r. b. Zarząd Oddziału Pow. zwołuje do Radzyna na dzień 21 października 1928 r. (w niedzielę) Walne Zgromadzenie Oddziału Pow. Związku.

Zjazd rozpocznie się Mszą św., w której powinni wziąć udział wszyscy związkowcy. Obrady rozpoczną się o godzinie 10 rano w sali Stowarzyszenia Spółdzielczego.

Porządek obrad: 1) Zagajenie; 2) Powitania; 3) Referat delegata Komisji Wojewódzkiej; 4) Referat n. t. „Sejm i Rząd wobec zagadnień oświatowych” kol. poseł Górski Cz.; 5) Dyskusja nad referatami; 6) Uchwalenie budżetu Oddz. Pow. i wysokości rocznych wkładek Ognisk do kasy Oddz. Pow.; 7) Referat organizacyjny—kol. Janicki W.; 8) Dyskusja nad referatem; 9) Wybór delegatów na X Zjazd Zw. P. N. S. P.; 10) Wolne wnioski.

W wolnych wnioskach prosimy również o zgłaszanie pisemnych wniosków na X Zjazd wybranym delegatom. Przypominamy, że do udziału w Walnym zgromadzeniu uprawnieni są wszyscy członkowie Ognisk, istniejących w powiecie. Zapraszamy również na Zjazd Kolegów nieczłonków Związku.

Prosimy o liczne przybycie Kolegów, gdyż to będzie ostatnia okazja wymiany zdań nauczycielstwa całego powiatu przed ogólnym zjazdem w Warszawie, gdzie ma być dokonana zmiana statutu Z. P. N. S. P. i poruszane inne sprawy dla nas bardzo ważne.

Cześć!

Sekr. (—) Janicki W. Przewodn. (—) Górski Cz.

Dalszy ciąg „łańcucha ofiar” na budowę pomnika poległym w 1918 r.

P. Dyr. Zieliński przyjmuje wyzwanie, składa 10 zł. i wyzywa p. Dyr. Maciejewskiego i p. Dyr. Rozenbusza p. Pracki przyjmuje wyzwanie, składa 5 zł. i wyzywa mieszkańców wsi Berezy, Łózek i Wólki Łózeckiej.

p. Wach przyjmuje wyzwanie, składa 2 zł. i wyzywa p. geometrę Bazylego Kocuka i p. komendanta Żandarskiego.

p. kom. pol. p. T. Szyszkowski przyjmuje wyzwanie, składa 10 zł. i wyzywa nac. urzędu skarbu w Radzynie Kurkowskiego, ks. prob. Kowalskiego w Ostrówkach, ks. prob. Sidewicza w Wohyniu, ks. prałata Kamińskiego w Łukowie, magistra J. Kosińskiego w Radzynie, prokuratora Tuza w Białej, ppor. M. Jasińskiego w Białej i mecen. T. Jucewicza w Białej.

ODEZWA

do ludności m. Międzyrzecza i okolicy.

Zbliża się dziesiąta rocznica od chwili tragicznych wypadków listopadowych 1918 r. w Międzyrzeczu.

Dziesięć lat temu życie swe oddali w służbie dla ojczyzny i naszego Międzyrzecza najlepsi synowie, którzy nie zawahali się stanąć do walki z groźnym i silnym najeźdźcą. Chociaż w tej walce ulegli, jednak krew przelana przez nich nie poszła już tym razem na marne i my dziś — dzięki ich poświęceniu się będziemy mogli obchodzić uroczystie dziesięciolecie odzyskania niepodległego bytu państwowego.

Spółceństwo Międzyrzecza chcąc spłacić dług, zaciągnięty wobec bohaterów młodzieńców, postanowiło wybudować pomnik, którego odsłonięcie ma nastąpić w dziesiątą rocznicę — 16 listopada r. b.

W ciągu 2 lat, powołany przez miejscowe społeczeństwo Komitet Budowy Pomnika robił wszystko, aby zgromadzić potrzebne fundusze. Budowę Pomnika rozpoczęto. Roboty idą w szybkim tempie, aby móc dokonać odsłonięcia w oznaczonym terminie.

Mimo usilnej pracy Komitet zdołał zebrać 11.000 złotych, gdy koszty budowy wyniosą około 20.000 zł.

Potrzeba jeszcze pieniędzy!

Komitet zwraca się z gorącym apelem do całego społeczeństwa Międzyrzecza i okolicy o przy-

ście z pomocą w zebraniu koniecznych funduszy na dokończenie pomnika.

Począwszy od 15-go października r. b. członkowie Komitetu będą obchodzić poszczególne domy i zbierać datki pieniężne.

Komitet ma nadzieję i wierzy, że nie zabraknie nikogo, kto by nie złożył najskromniejszej ofiary na dokończenie pomnika, który świadczyć będzie o naszej czci dla bohaterów.

Komitet Budowy Pomnika.

Międzyrzec, Październik 1928 rok.

UWAGA: Wszelkie datki dobrowolne kierować pod adresem skarbnika p. W. Korycińskiego, Międzyrzec—Magistrat.

Sprostowanie

Na pierwszej stronie tego numeru „Głosu” w szóstym wierszu od góry zamiast „przechodzie” powinno być „pochodzie”.
Redakcja.

pp. Włodzimierzostwu i Józefostwu FURMANOM

z powodu śmierci

ś. + p. Ich MATKI

serdeczne wyrazy współczucia składa

Redakcja „Głosu Międzyrzecznego”

OGŁOSZENIE.

Stosownie do pisma Pana Starosty Powiatowego w Radzynie z dn. 27. VIII. r. b. L. 7844 oraz powołując się na Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. № 98/27 poz. 859) o obowiązku odstępowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa, niniejszem Magistrat podaje do powszechnej wiadomości co następuje:

I. Właściciele względnie posiadacze koni obowiązani są w terminie czternastodniowym zgłaszać do Magistratu: a) fakt nabycia konia, b) inne zmiany dotyczące posiadania konia jak np. padnięcie, kradzież i t. p. i c) zmianę stałego miejsca postoju konia, przedstawiając w każdym poszczególnym wypadku „dowód tożsamości konia”.

II. W razie zagubienia, kradzieży lub zniszczenia dowodu tożsamości konia, właściciel względnie posiadacz konia winien w ciągu 7 dni donieść o tem Magistratowi.

Jednocześnie przestrzega się właścicieli i handlarzy koni, iż winni nieprzestrzegania powyżej podanych przepisów meldunkowych, dopuszczenia się nadużyć przez wymienianie paszportów i przedstawianie przy obrocie handlowym innych koni, w myśl art. 27 podanego na wstępie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, karani będą w drodze administracyjnej grzywną do wysokości wartości odnośnego przedmiotu lub aresztem do 6 miesięcy, w wypadkach szczególnie ciężkich uchybień, mogą być zastosowane obie kary.

Międzyrzec, dnia 8 września 1928.

Magistrat miasta Międzyrzecza.

OBWIESZCZENIE

o spisie poborowych 1908 rocznika.

W myśl art. 25 Ustawy z dn. 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. № 46/1928 r. poz. 458), wzywa się wszystkich mężczyzn podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, urodzonych w 1908 r., zamieszkałych na terenie tut. miasta, by w okresie od dn. 1 października do dnia 30 listopada b. r. zgłosili się osobiście z dokumentami, stwierdzającymi tożsamość, w miejscowym Magistracie do spisu poborowych 1908 rocznika.

Do zgłoszenia się powyższego obowiązani są, również wszyscy ci mężczyźni starszych roczników d lat 50, którzy z jakichkolwiek powodów dotąd obowiązkowi wojskowemu zadość nie uczynili, wzgl. przed Komisją Poborową nie stawili.

Zgłoszenie się do ochotniczej służby w wojsku, względnie odbycie jej przed wejściem w wiek poborowy, nie zwalnia od obowiązku zgłoszenia się w myśl powyższego do spisu poborowych.

W razie niemożności osobistego zgłoszenia się we właściwym dla miejsca zamieszkania Magistracie lub Urzędzie gminnym, można obowiązkowi temu uczynić zadość w Magistracie wzgl. Urzędzie gminnym miejsca pobytu.

Winni niedopełnienia bez uzasadnionych przyczyn obowiązku zgłoszenia się do spisu w wyżej wymienionym terminie, ulegną karze grzywny do 500 zł. lub aresztu do 6 tygodni, albo obu tym karom łącznie, stosownie do art. 97 wyż. wym. ustawy.

Międzyrzec, dn. 20 września 1928 r.

Magistrat miasta Międzyrzecza.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian w nadesłanych artykułach. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Redaguje: Komitet Redakcyjny. Za tekst ogłoszeń Redakcja nie odpowiada. Redaktor odpowiedzialny: Zygmunt Ochnio.

Wydawca: Zarząd Oddziału Powiatowego Z. P. N. S. P. w Międzyrzeczu.

Druk. Rogożyka w Międzyrzeczu Podlaskim.